

3. Соляник К.В. Причины та наслідки зменшення транзитного потенціалу залізничного транспорту України: [Електронний ресурс]. / К.В. Соляник. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/5_SWMN_2014/Economics/16_158099.doc.htm.
4. Транспорт і зв'язок України 2012: Статистичний збірник / Відповідальна за випуск І.В. Калачова. – Київ : Державна служба статистики України, 2013. – 269 с.
5. Україна буде модернізувати ГТС спільно з європейцями та американцями: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epravda.com.ua/news/2014/04/5/435892/>

Орлова Е. Н.

Прикарпатський інститут імені Михайла Грушевського
Межрегіональної академії управління персоналом

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ТРАНСПОРТНО-ЛОГИСТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ В СВЕТЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ И ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКИХ СОБЫТИЙ 2013- 2014 ГОДОВ

Резюме

В статье исследованы проблемы и перспективы развития транспортно-логистической системы Украины вследствие обострения социально-политических разногласий в украинском обществе, осложнения украинско-российских отношений и отсоединение Автономной Республики Крым.

Ключевые слова: транспортно-логистическая система, Автономная Республика Крым, железнодорожный транспорт, трубопроводный транспорт, транзитный потенциал.

Orlova O. M.

Carpathian M.Grushevskiy Institute
Interregional Academy of Personnel Management

PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF TRANSPORT AND LOGISTICS SYSTEM OF UKRAINE IN THE LIGHT OF SOCIO-ECONOMIC AND SOCIAL AND POLITICAL EVENTS 2013-2014

Summary

Problems and prospects of development of the transport-logistic system of Ukraine as a result of intensifying of socio-political contradictions in Ukrainian society, complication of Ukraine-Russia relations and decatenation of Autonomous Republic of Crimea are investigational in the article.

Key words: transport and logistics system, Autonomous Republic of Crimea, railways, pipelines, transit potential.

УДК 330.111:330.34.014

Паславська В. В.

Інститут підприємництва та перспективних технологій
Національного університету «Львівська політехніка»

Квасній Л. Г.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ТУРИЗМУ В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Охарактеризовано туристичні ресурси Українських Карпат, наведено загальні характеристики сильних і слабких сторін, можливостей та загроз природно-ресурсного потенціалу в Українських Карпатах. Досліджено основні проблеми розвитку туристичної індустрії Карпатського регіону. Проаналізовано сучасний стан туризму в Українських Карпатах, його особливості та перспективи розвитку.

Ключові слова: туризм, туристичний продукт, туристичні ресурси, Карпатський регіон, пізнавальний туризм, природно-ресурсний потенціал.

Постановка проблеми. В останні роки туристична індустрія Карпатського регіону перебуває на етапі стрімкого і динамічного розвитку з високими темпами зростання доходів. Для розвитку Карпатського регіону пріоритетним напрямом, на наш погляд, є освоєння його пізнавально-туристичного потенціалу і залучення інвестицій для розбудови інфраструктури з метою створення конкурентоспроможного ринку туристичних послуг.

Аналіз досліджень та публікацій. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Українських Карпатах глибоко висвітлено у працях

О. Пендерецького, А. Головчана, М. Вачевського, О. Килин, Ф. Поклонського, В. Кравціва та інших. Проте на сьогоднішній час проблема надзвичайно важлива і вимагає подальшого всебічного вивчення. Крім того, потребує розроблення стратегія розвитку пізнавального туризму в Карпатському регіоні України.

Мета статті – дослідити особливості туризму в Карпатському регіоні України, проаналізувати його стан та перспективи розвитку.

Виклад основного матеріалу. Туризм в Карпатах – це один із видів активного відпочинку, оздо-

ровлення, а також пізнання історичної спадщини Карпатського регіону. Карпатський регіон має розвинутий оздоровчо-відпочинковий комплекс, який складає 242 заклади санаторно-курортного лікування і організованого відпочинку населення, потужну гірськолижну базу та різноманітні форми туризму, зокрема, культурологічний, кваліфікований, релігійний, екотуризм та агротуризм.

Карпатський регіон України характеризується значними відмінностями серед інших регіонів України у турпродуктному наповненні. Усі туристичні ресурси Українських Карпат можна поділити на дві великі групи:

- природні ресурси;
- історико-етнокультурні ресурси.

Під природними ресурсами розуміємо навколишнє природне середовище з мережею сільських поселень, наявними природними об'єктами (гідрологічні, геоморфологічні, геоботанічні об'єкти), які мають рекреаційні властивості, та арعалами малозмінених людиною природних екосистем.

Під історико-етнокультурними ресурсами розуміємо об'єкти та явища матеріальної і духовної культури життєдіяльності етносу на території його історичного розвитку (фортеці, вали), матеріальної етнокультури (традиційне бойківське, гуцульське житло, млини, колиби, продукція народних ремесел (ліжники, кераміка, різьба по дереву, вироби з лози)), сакральної архітектури (монастирі, церкви, каплиці, старожитні пам'ятні хрести), духовної етнокультури (побутові та культові обряди і народні традиції).

Враховуючи унікальну специфіку Карпатського регіону України – його багатий природно-ресурсний потенціал, – нами проведено аналіз стану цього потенціалу, оскільки він поряд з історико-культурним потенціалом є одним з найважливіших факторів розвитку пізнавального туризму, який набув широкого поширення в останні роки (таблиця 1).

Під пізнавальним туризмом розуміємо вид туризму, який включає подорожі та поїздки з пізнавальними цілями.

Природно-ресурсний потенціал Українських Карпат вирізняється своєю унікальністю та привабливістю стосовно впровадження турпродукту пізнавального туризму на ринок. Про це свідчить

багатство Карпатської території лісами, унікальною флорою та фауною, що дає можливість для створення природоохоронних територій, які нині виступають потенційними осередками функціонування пізнавального туризму.

Для розвитку туристичної галузі, зокрема пізнавального туризму, в межах Українських Карпат необхідним є розроблення стратегії розвитку. Проте до основних проблем розвитку туристичної індустрії відносять низький рівень розвитку туристичної інфраструктури та нестачу коштів на підприємницькі ініціативи. Для розвитку Карпатського регіону пріоритетним напрямом, на наш погляд, є освоєння його пізнавально-туристичного потенціалу, який включає:

- наявність необхідної природно-ресурсної бази (в регіоні налічується понад 800 джерел і свердловин лікувальних мінеральних вод всіх відомих типів багато з них – унікальні) [3, с. 99-104];

- могутній потенціал для розвитку різних видів туризму (значна ландшафтна різноманітність, багата історична спадщина);

- вигідне економіко-географічне і геополітичне положення (Карпатський регіон знаходиться в центрі Європи);

- чинник територіального поділу праці (фактично в Україні є 2 регіони, умови яких дозволяють забезпечувати задоволення суспільних потреб в рекреаційно-туристичних послугах: Причорноморсько-азовський та Карпатський);

- порівняно середня екологічна безпека регіону, оскільки будь-які втручання в екосистему Українських Карпат викликають серйозні еколого-економічні наслідки (порівняно з іншими регіонами природа Карпат зазнала менших втрат і в багатьох місцях зберегла свій первісний вигляд, що важливо для розвитку туризму);

- соціально-економічна специфіка гір (в гірських районах чотирьох карпатських областей проживає близько 1,3 млн осіб, а гори створюють специфічні, надзвичайно складні умови для проживання і господарювання, тому в гірських районах гостро головною є проблема зайнятості) [7];

- економічна конкурентоспроможність туристично-рекреаційної сфери Карпатського регіону України. В цілому Карпатський регіон посідає друге місце в Україні за обсягом доходів від ре-

Таблиця 1

Загальні характеристики сильних і слабких сторін, можливостей та загроз природно-ресурсного потенціалу в Українських Карпатах

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - наявність значної кількості мінеральних сировинних ресурсів, у т.ч. нетрадиційних для України; - найвищі в Україні запаси лісових ресурсів; - високий рекреаційний потенціал регіону; - одні з найвищих в Україні та різноманітні запаси мінеральних джерел; - високий гідроенергетичний потенціал; - наявність різних ландшафтно-кліматичних зон; - багата флора і фауна, в т.ч. наявність унікальних видів, занесених у Програму захисту ЮНЕСКО. 	<ul style="list-style-type: none"> - малоземелля; - практична відсутність власних енергетичних ресурсів.
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - підвищення рівня використання мінерально-сировинної бази регіону, задіяння у виробництво нових родовищ корисних копалин; - можливість використання гідроресурсів в енергетичних цілях; - покращення координації, управління та відтворення лісових ресурсів; - формування територій ефективного землекористування; - залучення інвестицій у розвідку корисних копалин; - використання природно-ресурсного потенціалу у розвитку рекреаційно-туристичної сфери. 	<ul style="list-style-type: none"> - нестабільність законодавчої та нормативно-правової бази, особливо у частині ліцензування використання мінерально-сировинних ресурсів; - надмірне використання та вичерпання природних ресурсів; - надмірне використання і порушення відтворення лісових ресурсів; - руйнування природних ресурсів внаслідок настання стихійних лих; - недостатній контроль за використанням природних ресурсів.

креаційної сфери (22% від сумарного показника по Україні) і поступається лише Криму (42%), випереджаючи Причорноморський регіон (17%) та Приазов'я (13%);

- високі показники інвестиційної привабливості (комунальна і сервісна інфраструктура, економічна активність населення).

Вважаємо, що для туризму України особливо важливі наступні підрозділи: зона – підзона – район (районні туристичні комплекси).

Туристичний комплекс розглядається як система територіальних систем, кожна з яких є важливою для розвитку та успішного функціонування туризму України. Однією з найбільших туристичних територіальних систем України є туристичний комплекс Карпатського регіону як один з найбільш освоєних районів країни, що має надзвичайно вигідне географічне положення в поєднанні з багатоманітною природно-ресурсною базою і значним трудовим потенціалом. Одним з найвідоміших у Карпатському регіоні вважається бальнеологічний курорт України – Трускавець. Курорт розташований на відстані 100 км від обласного центру м. Львова, залізницею з'єднаний з найбільшими містами України та СНД. Це своєрідна затишна та екологічно чиста зона з озніми земними та підземними мінеральними водами з чотирнадцяти джерел; «Нафтуса», «Марія», «Броніслава», «Юзя» та інші. Конкурентом знаменитої карло-варської солі виступає трускавецька сіль «Барбара», яка видобувається із високомінералізованої ропи.

З січня 2000 року функціонує спеціальна економічна зона туристично-рекреаційного типу «Курортполіс Трускавець», яку вважають унікальним експериментальним явищем, оскільки в Україні на сьогоднішній час не існує аналогічної економічної системи, оскільки більшість спеціальних економічних зон в Україні є зовнішньоторговельного, виробничого або комплексного типу. В інших туристичних регіонах України з багатим природним потенціалом, спеціальний режим господарської діяльності не запроваджено. Важливою особливістю «Курортполісу Трускавець» є те, що його можна вважати вузькоспеціалізованою вільною економічною зоною, основою якої є сприяння розвитку санаторно-курортного господарства, медицини і валеології.

Східницьке родовище мінеральних вод розташоване у смт. Східниця Бориславської міськради. Більшість джерел містяться на території Національного природного парку «Сколівські Бескиди». У Східницькому родовищі мінеральних вод налічується 38 джерел та 17 свердловин з різним хімічним складом мінеральної води, з яких 10 джерел та 3 свердловини відкриті для відвідувачів. У родовищі, зосередженому здебільшого на схилах прилеглих гір, що входять до складу Національного природного парку «Сколівські Бескиди», є мінеральні води чотирьох типів:

- слабомінералізована «Нафтуса» з підвищеним вмістом органічних речовин (сечогінною дією) (джерела 1, 3, 26) та вираженою жовчогінною дією (джерела 5, 8, 9, 10, 25, свердловини 1 та 18);

- слабомінералізована залізна (джерела 13 та 15); середньомінералізована «Боржомі» (свердловина 2);

- хлоридно-натрієва (вплив цих джерел на людину вивчається Міністерством охорони здоров'я України).

Для дослідження особливостей туристичної га-

лузі Карпатського регіону для кожної з областей за цими показниками були виділені перспективні для розвитку туризму субрегіони і адміністративні райони. Зокрема, на Львівщині виділено чотири субрегіони: Львівський, Городецько-Мостиський, Придністерський і Бескидський, які разом включають дев'ять адміністративних районів і три міста обласного підпорядкування. Для Закарпатської області виділено три субрегіони – Низовинний Закарпатський, Верховинсько-Полонинський та Верхньотисецький, які включають шість адміністративних районів і місто Ужгород. Для Івано-Франківської області виділено п'ять перспективних субрегіонів: Долинський, Горганський, Центральний-Передкарпатський, Покутський і Коломийсько-Снятинський, що включають сім адміністративних районів, а також міста Івано-Франківськ та Яремче. В кожному з цих субрегіонів є свої регіональні турпродукти, якими і визначається рівень туризму. У Львівській області марковими туристичними продуктами регіонального рівня визнано:

культурологічний продукт «золота Підкова» – тур по замках Львівщини;

сентиментальні тури для польських туристів;

транзитний туризм вздовж автотрас міжнародного і загальнодержавного значення;

відпочинково-оздоровчий продукт курортних місцевостей;

сільський туризм.

Туристичну інфраструктуру цих туристичних продуктів складають наступні об'єкти:

готель на 50 місць для автобусних груп в Олеську;

готель і ресторан в Підгорецькому замку;

нічліжно-гастрономічний комплекс у Золочівському замку;

придорожнє туристичне ознакування вздовж основних автобусних маршрутів;

реконструкція і забезпечення доступу до важливих історико-культурних об'єктів;

створення центрів з обслуговування туристів (інформаційно-туристичних центрів) у Жовкві, Дрогобичі, Львові;

облаштування міжнародних і загальнодержавного значення трас нічліжними і гастрономічними закладами – мініготелі, мотелі, місця для відпочинку, бари і ресторани;

розбудова мережі міні-готелів, пансіонатів та спортивно-рекреаційних об'єктів в курортно-санаторних зонах;

створення тематичних атракцій і рекреаційної інфраструктури у сільській місцевості;

розбудова і реконструкція мережі агроосель у туристичних місцевостях Львівщини.

В Івано-Франківській області до маркових туристичних продуктів регіонального рівня віднесено:

етнографічний тур з відвідуванням центрів гуцульської культури;

гірськолижний з використанням рельєфно-кліматичних можливостей Горганського району;

кваліфікований (пішохідний і водний) для традиційних (Чорногора з Говерлою) і «нових» (Гриняви, Чивчин) гірських територій;

сільський туризм на базі багатой природної і культурної спадщини туристичних територій;

подорожі вузькоколіяками.

З цими продуктами пов'язано ряд локалізаційно-інвестиційних пропозицій з розбудови туристичної інфраструктури:

створення «живого» скансену у вигляді гуцульського села (Косівщина);

створення мережі етнографічно-краєзнавчих музеїв і облаштування майстерень народних умільців (Косівщина, Верховина);

розбудова гірськолижних комплексів (Надвірнянщина, Яремчанщина);

ознакування і облаштування пішохідних і водних трас (території Карпатського НПП, НПП «Гуцульщина», хребти Гриняви і Чивчин, річки Прут і Черемош);

реконструкція і відновлення вузькоколієк та забезпечення приколієвої рекреаційно-гастрономічної інфраструктури (вузькоколієвки Слобода – Вигода і в Осмолоді);

створення центрів з обслуговування туристів у Івано-Франківську, Осмолоді та на Заросляку;

розбудова і реконструкція мережі агроосель в основних природно-етнографічних районах Франківщини.

У Закарпатській області визначено 5 маркових туристичних продуктів:

відпочинково-оздоровчий продукт у курортних місцевостях Закарпаття;

гірськолижний туризм;

сентиментальні тури для угорських, словацьких та румунських туристів;

транзитний туризм вздовж доріг міжнародного і загальнодержавного значення;

сільський туризм.

Необхідно також зазначити, що в Карпатському регіоні сформувався індустріально-аграрний тип господарського комплексу, що спеціалізувалося на розвитку [8, с. 211]:

- тваринництва (м'ясного, молочного);

- вирощуванні зернових культур;

- овочівництва (огірки, капуста, морква, редиска та інші);

- садівництва (яблука, груші, сливи);

- бджільництва (набирає розвитку в окремих районах);

- птахівництва (кури, гуси, індики, качки);

- крільництва, козярства та інші напрямки діяльності.

Виділені нами галузі сільського господарства, які в Карпатському регіоні мають достатньо розвинуту структуру підтверджує те, що ці напрямки сприяють розвитку рекреації, туризму, забезпечуючи регіон свіжими сільськогосподарськими продуктами харчування, залучаючи значну кількість туристів.

Список літератури:

1. Пендерецький О.В. Територіальна організація промислового туризму Карпатського суспільно-географічного району та основні напрями її вдосконалення / О.В. Пендерецький // Монографія за ред. д.е.н, проф. Олійника Я.Б. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2011. – 225 с.
2. Головчан А.І. Теоретико-методичні підходи до оптимізації розвитку туризму в DESTИНАЦІЯХ / Головчан А.І. // Вісник ДІТБ. – 2011. – С. 139–145.
3. Вачевський М.В. Розвиток рекреаційної сфери в Карпатському регіоні / М.В. Вачевський // Український бальнеологічний журнал. – 2001. – № 1. – С. 99–104.
4. Килин О.В. Дослідження впливу нестабільності економічного середовища на стан туристичного-рекреаційного бізнесу в Україні / О.В. Килин, Н.А. Свелеба // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. Вип. 13. – Донецьк: ДІТБ. 2009. – С. 170–176.
5. Поклонский Ф.Ю. Основные тенденции становления туризма в Украине / Ф.Ю. Поклонский // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. №16. – Донецьк : ДІТБ. 2004. – С. 156–159
6. Кравців В.С. Рекреаційна політика Карпатського регіону / В.С. Кравців, В.К. Євдокименко, М.М. Габрель // Монографія. – Чернівці : Прут, 1995. – 68 с.
7. Кравців В.С. Концептуальні основи перспективного розвитку рекреаційної індустрії в Карпатах / В. Кравців, П. Жук // Економіка України. – 2003. – № 12. – С. 57–62.
8. Економіка та організація формування туристичної індустрії в Україні: (Монографія) // Л.О. Малик. – Дрогобич : Коло. – 2011. – 385 с.

У більшості розвинутих країн світу питома вага витрат на харчування, одяг та взуття складає 15-20% сімейного бюджету, а у Карпатському регіоні цей показник у 3-4 рази нижчий У розвинутих країнах така картина спостерігалася в 70-80 р. Важливою для регіону є проблема розвитку матеріально-технічної бази соціальної інфраструктури, оскільки існує реальний розрив між нормативними показниками і фактичним рівнем забезпеченості населення об'єктами соціальної сфери.

Необхідно звернути увагу на проблемних питаннях поступу внутрішнього туризму в Україні, який протягом декількох останніх років переживає спад. Кількість внутрішніх туристичних потоків зменшилась в двічі. Відпочинок українців у переважній більшості є самодіяльним. Один з основних аспектів, пов'язаних з приїздом до України, а особливо зараз, у Карпатський регіон, і критично оцінених іноземцями, – це безпека, оскільки кожен шостий турист з інших країн Європи негативно оцінює рівень безпеки в Україні [8].

Висновки і пропозиції. Ситуація, яка склалася в туристичній сфері Карпатського регіону України, як і в інших регіонах країни, вимагає активного пошуку засобів подолання кризових явищ, інтенсифікації виробництва регіональних туристичних продуктів високої якості, розробки та впровадження ефективних заходів регіональної туристичної політики при обов'язковому залученні інвестицій для розбудови наявної інфраструктури, що сприятиме створенню в Україні конкурентоспроможного ринку туристичного бізнесу і забезпечить підвищення рекреаційного іміджу міжнародному рівні.

Туризм, зокрема, в різних його проявах став частиною стилю життя більш як третини людства і участь у туристичній діяльності можна розглядати як складову якості суспільного становища. Для розвитку Карпатського регіону пріоритетним напрямом, на наш погляд, є освоєння його пізнавально-туристичного потенціалу в розрізі перспективних туристичних продуктів та їх інфраструктурного забезпечення з врахуванням природних, історичних та економічних особливостей регіону. Подальших досліджень потребує можливість залучення інвестицій для розбудови інфраструктури Карпатського регіону та просторовий аналіз туристичного потенціалу України на рівні окремих областей та адміністративних районів.

Паславська В. В.

Институт предпринимательства и перспективных технологий
Национального университета «Львовская политехника»

Квасний Л. Г.

Дрогобычский государственный педагогический университет имени Ивана Франко

ОСОБЕННОСТИ ТУРИЗМА В КАРПАТСКОМ РЕГИОНЕ УКРАИНЫ

Резюме

Охарактеризованы туристические ресурсы Украинских Карпат, приведены общие характеристики сильных и слабых сторон, возможностей и угроз природно-ресурсного потенциала в Украинских Карпатах. Исследованы основные проблемы развития туристической индустрии Карпатского региона. Проанализировано современное состояние туризма в Украинских Карпатах, его особенности и перспективы развития.

Ключевые слова: туризм, туристический продукт, туристические ресурсы, Карпатский регион, познавательный туризм, природно-ресурсный потенциал.

Paslavska V. V.

Institute of Business and Technology Policy
National University «Lviv Polytechnic»

Kvasniy L. G.

Drohobytsky State Pedagogical University named after Ivan Franko

FEATURES TOURISM IN THE CARPATHIAN REGION UKRAINE

Summary

The characteristic tourism resources in the Ukrainian Carpathians, are common characteristics of strengths and weaknesses, opportunities and threats to natural resources in the Ukrainian Carpathians. The basic problems of the tourism industry in the Carpathian region. The current state of tourism in the Ukrainian Carpathians, its peculiarities and prospects.

Key words: tourism, tourism product, tourism resources, the Carpathian region, cognitive sciences, natural resource potential.

УДК 330.101

Пугач О. А.

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ»

Досліджено теоретичні концепції економічної безпеки держави. Охарактеризовано еволюцію поглядів на зміст загроз економічній безпеці держави. Визначено сучасні підходи до визначення економічної сутності категорії «загроза економічній безпеці держави».

Ключові слова: економічна безпека держави, загроза, теоретичні підходи.

Постановка проблеми. Динамічний розвиток міжнародного економічного співробітництва в рамках глобалізації світової економіки супроводжується як позитивними змінами в системі світових економічних відносин, так і виникненням негативних чинників, що справляють деструктивний вплив на розвиток окремих держав чи регіонів.

З одного боку, розширення міжнародного співробітництва сприяє прискореному розвитку продуктивних сил, науково-технічному прогресу, а з іншого боку, в умовах глобалізації відбувається зіткнення національних економічних інтересів різних країн, що викликає чимало ризиків та загроз для економічної безпеки слаборозвинених держав та держав, що розвиваються.

Тому в сучасних умовах глобалізації, що доповнюються затяжною рецесією світової економіки, проблема забезпечення економічної безпеки держави набуває особливої актуальності, а захист національних економічних інтересів від низки викликів та загроз національній безпеці стає першочерговим завданням в рамках забезпечення економічного розвитку будь-якої держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розробленням теорії економічної безпеки займаються як зарубіжні, так і вітчизняні науковці. Наприкінці ХХ ст. вперше проблеми визначення загроз економічній безпеці були висунуті у публікаціях російських учених Л. Абалкіна, С. Глазьєва, А. Архипова, А. Городецького, Б. Михайлова, Н. Агадуліна, В. Сенчагова, А. Татаркіна, В. Тамбовцева, Є. Олейнікова та ін. У цей самий час в Україні Г. Пастернак-Таранушенко започаткував екосистейт – науку про економічну безпеку.

Сьогодні проблеми забезпечення стійкості національної економіки перед негативним впливом широкого кола загроз в контексті забезпечення економічної безпеки держави широко актуалізуються у працях вітчизняних науковців, зокрема З. Варналія, В. Гейця, О. Барановського, В. Шлемка, І. Бінька, О. Власюка, М. Єрмошенка, В. Кириленка, В. Онищенко, Я. Жаліла, С. Кіреєва, А. Гальчинського, Б. Губського, Т. Ковальчука, Ф. Медвідь, В. Мунтіяна, А. Сухорукова, О. Новікової, С. Пирожкова, О. Комеліної, О. Саєнка, С. Онищенко, О. Стародубцевої та багатьох інших.